

розуміння своєї культури та національної спадщини, традицій свого народу. Що сприяє розвитку національної самосвідомості та патріотизму. На нашу думку необхідно сприяти поширенню українських народних забавлянок в закладах дошкільної освіти, адже вони відіграють важливу роль у вихованні та сприяють мовному, руховому, емоційному і музичному розвитку дітей.

Список використаної літератури

1. Sulaieva, N., Leshchenko, M. Future teacher training to overcome children's tempo-rhythmic speech disorders by means of ukrainian folk songs *Естетика і етика педагогічної дії* 2022. № 25 URL: <http://aesthetichpedaction.pnpu.edu.ua/article/view/256660>
2. Іваницький А. І. Український музичний фольклор. Підручник для вищих учбових закладів. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. 320с.
3. Довженок Г. В. Дитячий фольклор: Колискові пісні та забавлянки / Упоряд. Г. В. Довженок – ноти. К. М. Луганська. Київ: Наукова думка, 1984. 471 с.
4. Сулаєва Н. В. Артефакти неформальної мистецької освіти в Україні / Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2012, №7 (25) с.194–202 <https://repository.sspu.edu.ua/bitstream/123456789/4658/1/Sulayeva.pdf>
5. Марчун О. В. Поезія пестування: інтенції та функції / Science and Education a New Dimension. Philology, IX(74), Issue: 251, 2021 Apr <https://doi.org/10.31174/SEND-Ph2021-251IX74-08>

Рашевська А.,
старший викладач,
Запорізький національний університет
(м. Запоріжжя)

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА СУЧАСНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Згідно концепції національно-патріотичного виховання, формування національно-патріотичної компетентності має здійснюватись системно і комплексно впродовж всього освітньо-виховного процесу, метою якого є становлення самодостатнього громадянина-патріота України, гуманіста і демократа, готового до виконання громадянських і конституційних обов'язків, до успадкування духовних і культурних надбань українського народу,

досягнення високої культури взаємин, що сприяє єднанню українського народу, зміцненню соціально-економічних, духовних, культурних основ розвитку українського суспільства і держави [1]. В умовах російської агресії і тих викликів, що постають перед українською державністю сьогодні, формування такої особистості є вкрай актуальним. Сучасна мистецька освіта потребує оновлення за рахунок включення в програми навчальних дисциплін культурно-історичних складових, що формують відчуття національно-культурної ідентичності, здатність примножувати культурно-мистецькі цінності.

Дослідженням питання патріотичної компетентності присвячена досить значна кількість наукових розвідок в різних його аспектах. Найбільш ґрунтовними є праці І. Бех, В. Шахрай, О. Власенко, Т. Ремех, О. Пометун, О. Сухомлинської та ін. Однак, аналіз наукових досліджень виявив недостатню висвітленість питання формування національно-патріотичної компетентності в сфері мистецької освіти. Система національно-патріотичного виховання спирається на низку постанов та законопроектів, зокрема указом Президента України «Про Стратегію національно-патріотичного виховання від 18 травня 2019 року № 286/2019»; розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09 жовтня 2020 р. № 1233-р «Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року»; розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2018 р. № 710-р «Про схвалення Концепції розвитку громадянської освіти в Україні»; постановою Кабінету Міністрів України від 9 жовтня 2020 р. № 932 «Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання на 2020 – 2025 роки». Також було утворено Український державний центр національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді – державний заклад позашкільної освіти, серед основних напрямків діяльності якого є реалізація державної політики щодо національно-патріотичного виховання дітей та молоді і координація процесу національно-патріотичного виховання дітей та молоді в системі освіти.

В концепції національно-патріотичного виховання та в ряді інших

директивних документів досить точно дано визначення патріотичного виховання: складова національного виховання, головною метою якого є становлення самодостатнього громадянина-патріота України, гуманіста і демократа, готового до виконання громадянських і конституційних обов'язків, до успадкування духовних і культурних надбань українського народу, досягнення високої культури взаємин [1], однак чітке формулювання національно-патріотичної компетентності як складової мистецької освіти, на жаль, відсутнє. Так само немає єдиного визначення терміну «національно-патріотична компетентність». Науковці підходять до визначення терміну з різних аспектів.

Визначаємо національно-патріотичну компетентність в системі сучасної мистецької освіти як сукупність знань, умінь і навичок, що формують всебічно розвинену особистість, яка через проектну культуру, може реалізовувати та здійснювати концептуальне проектування об'єктів мистецтва з урахуванням історичних, культурних та етнічних особливостей, усвідомлюючи культурно-історичні зв'язки та популяризуючи українське мистецтво [3].

Однак для успішного формування вищезазначеної компетентності в мистецькій освіті, необхідно дотримуватись певних підходів, так основними, на нашу думку, є системний, культурологічний та особистісно-орієнтований. Системний підхід базується на аналізі складного об'єкту як системи з внутрішніми і зовнішніми взаємозв'язками, як між окремими елементами всередині системи так із зовнішнім середовищем. В контексті національно-патріотичного виховання це є система змісту (національно-патріотичного виховання), форм організації, методів впровадження і умов ефективної реалізації.

Культурологічний підхід базується на тому, що взаємодія зі світом культури автоматично включає студента в своє середовище до якого він підлаштовується, несвідомо переймаючи певні норми і цінності. Виховання тут не є спеціально організованим педагогічним процесом, а є результатом їх взаємодії. Особистісно-орієнтований підхід, на думку С. Подмазіна [2], має на

меті розвиток механізмів адаптації, самореалізації, саморозвитку, саморегуляції, самозахисту, самовиховання та інших механізмів, які є необхідними для становлення самобутнього особистісного образу. Застосування особистісно-орієнтованого навчання передбачає орієнтацію, в процесі формування національно-патріотичної компетентності, на особистість студента як на мету і кінцевий результат.

Таким чином, можемо зробити висновок, що питання формування національно-патріотичної компетентності вкрай гостро стоїть перед сучасною мистецькою освітою, враховуючи всі виклики, що зараз постають перед українською державністю. Дослідженню питання патріотичної компетентності присвячена досить значна кількість наукових праць, а система національно-патріотичного виховання спирається на низку постанов та законопроектів. Для успішного формування національно-патріотичної компетентності в мистецькій освіті необхідно дотримуватись декілька підходів, основними, на нашу думку, є системний, культурологічний та особистісно-орієнтований.

Список використаної літератури

1. Наказ МОН України від 16.06.2015 р. № 641 «Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5d5/279/7ca/5d52797ca746c359374718.pdf>
2. Подмазин С.И. Личностно-ориентированное образование. Социально-философское исследование: [монографія]. Запоріжжя: Вид-во «Просвіта», 2000. 250 с.
3. Рашевська А.А. Аналіз сучасних підходів до визначення дефініції «національно-патріотична компетентність майбутнього дизайнера», Педагогічні науки: теорія та практика. Запоріжжя: ЗНУ, 2022. № 2(42). С. 91–97.